

Zemědělský
výzkumný ústav
Kroměříž, s. r. o.
Havlíčková 2787
767 01 Kroměříž
tel.: 0634/31 71 38
0634/31 71 41
www.vukrom.cz

OBILNÁŘSKÉ LISTY 1/2002

Časopis pro agronomy
nejen s obilnářskými informacemi
X. ročník

P.P.
O.P. 713 13/02
767 01 Kroměříž 1

Z obsahu

- ✓ Jarní ochrana proti plevelům v obilninách s využitím herbicidu Granstar 75 WG
- ✓ Výnos a kvalita odrůdy Tiffany a sladovnických jarních ječmenů
- ✓ Jakost zrna žita ze sklizně 2001
- ✓ Účinně proti plevelům od časného jara
- ✓ Charisma – nový standard na listové skvrnitosti obilnin

Do nového, jubilejního roku

Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o. si připomněl v loňském roce 50 let své činnosti v oblasti zemědělského výzkumu. Jubileum to bylo nepochybně významné, oslavy však byly střízlivé a skromné. Připomenuli jsme si je slavnostním zasedáním vědecké rady ústavu, pořádáním mezinárodní konference EU na téma „Zdravé obilniny“, slavnostním setkáním s bývalými pracovníky ústavu i zmínkami při dalších odborných akcích ústavu. Zmínka byla obsažena i v našich Obilnářských listech.

I pro letošní rok 2002 mohu zmínit jedno – byť skromnější – jubileum: Obilnářské listy vydáváme již 10. rokem. Obě zmíněná jubilea jsou samozřejmě nesrovnatelná svým významem. Máme však zato, že i to letošní za zmínku stojí.

Rozhodnutí o vydávání Obilnářských listů od počátku roku 1993 jsme přijali v období nástupu hrubé transformace českého hospodářství, které, jak známo, se nevyhnulo ani odbornému zemědělskému tisku. V roce 1992 vznikly vážné problémy s dalším vydáváním odborného tisku, časopis Úroda nevyjímaje. Na vypsání výběrové řízení jsme se tehdy směle přihlásili i my, abychom případně převzali štafetu.

Aniž bychom čekali na výsledné rozhodnutí, vstřícně jsme začali od počátku roku 1993 Obilnářské listy vydávat s nadějí, že naplň časopisu Úroda případně převezmou. Konečné rozhodnutí bylo jiné, Obilnářské listy jsme vydávat nepřestali, a jak sami vidíte, nadále vydáváme. Musím zmínit, že s účinnou podporou příslušného programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Mám zato, že i vydávání odborného časopisu privátním výzkumným ústavem svědčí o jeho jisté vitalitě. Nejsme přitom jediným privátním ústavem, který samostatný odborný časopis vydává. Mám-li charakterizovat vitalitu privátního výzkumu, pak musím zmínit, že pracuje se zhruba 30 % původních kapacit pracovních sil, že musí zvládat plně konkurenční prostředí na úseku výzkumné činnosti, kde působí v obtížně srovnatelných podmínkách při porovnání se státními příspěvkovými výzkumnými ústavu či zemědělskými i některými nezemědělskými univerzitami, když jmenuji pouze hlavní subjekty, které jsou nám konkurenty, ale stále častěji i vítanými partnery. Nicméně z finančního pohledu o stav konkurence jde. Vitalitu privátního výzkumu lze doložit i zmínkou, že konkrétně v našem případě dovršíme v letošním roce 8. rok privátního působení.

Náš výzkumný ústav se zabývá především aplikovaným výzkumem pro zemědělskou praxi. K praxi se snaží být velmi blízko a nutno říci, že v některých případech čerpáme z praxe i inspiraci. Ne vždy však můžeme výzkum provádět podle našich předsevzetí a vědomí aktuálních potřeb. Mezi našimi záměry a řešitelskou skutečností totiž funguje fenomén veřejné soutěže. Úspěch ve veřejné soutěži o projekty výzkumu a vývoje je pro nás dosud jediná cesta, jak se dostat k výzkumné zakázce s veřejnou podporou. Příznivě přitom, že jiné výzkumné zakázky dosud prakticky neexistují. Máme přitom výsostný zájem udržet výzkum jako naši hlavní činnost. Prioritní podmínkou v daném záměru je pochopitelně financování. Vnímáme, že i ve vyspělém zahraničí existují zprivatizovaná výzkumná pracoviště aplikovaného typu, ta se však nacházejí v jiném prostředí a v jiném systémovém postavení.

Mohu-li v dané souvislosti připomenout postavení naše, pak nelze nezmínit několik faktorů. V roce 2000 přijatá koncepce výzkumu a vývoje Ministerstva zemědělství ČR další postavení či budoucí naplň zprivatizovaných výzkumných ústavů rezortu řeší pouze okrajově a bere je jako běžné podnikatelské subjekty v duchu obchodního zákoníku, pochopitelně s možností přístupu k účelovým prostředkům na výzkum prostřednictvím zmíněných veřejných soutěží. Ministerstvo jako součást státu tímto dosud plně zastupuje zemědělskou veřejnost. V naší zemi dosud neexistují dostatečně silné svazové orgány (komory, asociace, svazy pěstitelů apod.), které by byly schopny významně přispívat na výzkum při jejich přímé účasti na jeho zaměření. Mají mnohdy dosud i vlastní existenční problémy. U subjektů větší koncentrace kapitálu, tj. v zemědělských službách, pozorujeme stále masivnější přechod vlastnictví do rukou zahraničních subjektů. Jen stěží lze od nich předpokládat zásadní zájem na obecné prosperitě českého privátního výzkumu. Neintegrovat zemědělskou prvovýrobu se pak dá považovat za sféru s malou koncentrací kapitálu a velkou uživatelskou roztržštěností (ve srovnání např. s průmyslem) vzhledem k takové potřebě. Myslíme si přitom, že aplikovaný výzkum je pro zemědělskou podnikatelskou veřejnost potřebný.

Naše snaha o větší stabilitu a systémovost postavení se upíná i k návrhu zákona o podpoře výzkumu a vývoje, který by měl být

v letošním roce přijat a jehož formování jsme se přímo snažili ovlivnit. Zákon by nás měl přiblížit praxi v EU v dané oblasti. Dosavadní návrh pro nás, myšleno privátní výzkum, nabízí novou naději, a to možnost i institucionálního financování. Chápeme je jako částečné východisko k udržení báze, tedy kmenového výzkumu naší instituce. Dobře víme, v čem báze našeho výzkumu spočívá. Budeme ji formovat do tvaru výzkumného záměru. Předpokládáme ochotu a vstřícnost ministerstva zemědělství k jeho účelovému provázání v rámci rezortního programu výzkumu i vůli k jeho schvalování. Předpokládáme i soulad s naplňováním integračních záměrů ministerstva k dalšímu formování jeho vědecko-výzkumné základny.

V zemích EU je „průmyslový výzkum“ možno podporovat ze státních prostředků do výše 50 % uznatelných nákladů (maximálně však 75 % při splnění zvláštních podmínek). Zemědělský výzkum bude v budoucnu buď řazen do stejné kategorie, nebo bude podléhat pravidlům obdobným do této doby, bude-li řazen k výzkumu ve veřejném zájmu. V každém případě však bude nezbytné spolufinancovat takový výzkum podle dosavadních zkušeností minimálně podílem 20 % (ale až do 50 %) z nestátních zdrojů. Vědomí této náročnosti by mělo být v budoucnu spojeno s hledáním řešení, jak povinné podílové prostředky zajišťovat. Mělo by být spojeno s dořešením podmínek existence privátních výzkumných subjektů při zájmu výzkum jako hlavní činnost dále provozovat. Mám tím na mysli nestátní, veřejné, převážně zemědělské zdroje. Dosud je poskytuje – až na malé výjimky – privátní výzkumné ústavy samy z vlastních zdrojů. Tento stav ale v budoucnu nebude dostačující. Víme přitom, že na naši práci existuje stabilní společenská objednávka, ale v zemědělské veřejnosti přetrvává povědomí, že výsledky výzkumu by měly být každému dostupné zdarma. V této oblasti voláme po systémových opatřeních (fondové financování výzkumu, nepřímé podpory výzkumu a vývoje, posílení kapitoly ministerstva zemědělství na výzkum), která nejsme schopni prosadit sami, tedy bez pomoci rezortu.

Úvodní článek letošního ročníku Obilnářských listů takto zaměřuji proto, abyste si, milí čtenáři, pozici zprivatizovaných výzkumných ústavů rezortu zemědělství uvědomovali a uměli v některých případech chápat tržní chování našeho a obdobných privátních ústavů. Rok 2002 pro nás nebude lehký, ale věříme, že se s ním vyrovnáme se ctí. Věříme, že úspěšně dovedeme k završení jubilea i letošní vydávání Obilnářských listů a že udržíme či zlepšíme předpoklady pro další výkon kvalitní výzkumné práce.

Při této příležitosti děkuji i vedoucímu redaktorovi našeho časopisu Dr. Ing. Ludvíku Tvarůžkovi za trvale kvalitní a obětavé plnění našeho záměru při vysoce standardním výkonu vlastní vědecko-výzkumné práce.

V počínajícím roce 2002 se budeme – věřím – opět stýkat při našich odborných akcích. Již ve dnech 5. až 7. března pořádáme tradiční předjarní konference pro praxi postupně v Kroměříži, Havlíčkově Brodě a Kasejovicích (okres Plzeň jih). Ve dnech 20. a 21. června pořádáme v Kroměříži opět tradiční Polní dny '02. Neméně tradiční bude podzimní konference k jakosti obilnin. Budeme se moci kontaktovat i na mezinárodních výstavách Techagro v Brně a Země živitelka v Českých Budějovicích. Věřte, že se s Vámi budeme upřímně rádi nadále setkávat.

Přeji Vám všem šťastný a úspěšný rok 2002!
Ing. Slavoj Palík, CSc.
ředitel ústavu

